

Projekt Regionalnego Programu Operacyjnego Województwa Dolnośląskiego 2014-2020

PROGRAM
REGIONALNY
NARODOWA STRATEGIA SPÓJNOŚCI

DOLNY
ŚLĄSK

UNIA EUROPEJSKA
EUROPEJSKI FUNDUSZ
ROZWOJU REGIONALNEGO

Cele Tematyczne

1. Wspieranie badań naukowych, rozwoju technologicznego i innowacji (EFRR)
2. Zwiększenie dostępności, stopnia wykorzystania i jakości technologii informacyjno-komunikacyjnych(EFRR)
3. Podniesienie konkurencyjności MŚP, sektora rolnego oraz sektora rybołówstwa i akwakultury (EFRR)
4. Wspieranie przejścia na gospodarkę niskoemisyjną we wszystkich sektorach (EFRR)
5. Promowanie dostosowania do zmiany klimatu, zapobiegania ryzyku i zarządzania ryzykiem (EFRR)
6. Ochrona środowiska naturalnego i wspieranie efektywności wykorzystania zasobów (EFRR)
7. Promowanie zrównoważonego transportu i usuwanie niedoborów przepustowości w działaniu najważniejszych infrastrukturalnych sieciowych (EFRR)
8. Wspieranie zatrudnienia i mobilności pracowników (EFS i EFRR)
9. Wspieranie włączenia społecznego (EFS i EFRR)
10. Inwestowanie w edukację, umiejętności i uczenie się przez całe życie (EFS i EFRR)
11. Zwiększanie zdolności instytucjonalnej i skuteczności administracji publicznej poprzez wzmacnianie potencjału administracji publicznej oraz służb publicznych wdrażających EFRR i EFS (EFRR i EFS)

Oś Priorytetowa 1: PRZEDSIĘBIORSTWA I INNOWACJE

Cel ogólny Osi Priorytetowej

Wzrost konkurencyjności i rozwój gospodarki regionu w oparciu o badania i rozwój, innowacje oraz nowe rozwiązania dla przedsiębiorstw

Priorytety inwestycyjne:

- Wzmacnianie potencjału B+R jednostek naukowych
- Innowacyjne przedsiębiorstwa
- Rozwój przedsiębiorczości
- Internacjonalizacja przedsiębiorstw
- Rozwój produktów i usług w MŚP

Priorytet inwestycyjny: Wzmocnienie potencjału B+R jednostek naukowych (PI 1.1)

Kierunki wsparcia

- Dofinansowanie będą mogły otrzymać **projekty związane z rozwojem infrastruktury badawczej realizowane przez jednostki naukowe** w ramach inteligentnych specjalizacji regionu.
- W ramach priorytetu możliwe będzie ponadto **wsparcie tworzenia i rozwoju instytucji popularyzujących naukę i innowacje** wśród mieszkańców regionu.

Priorytet inwestycyjny: Innowacyjne przedsiębiorstwa (PI 1.2)

Kierunki wsparcia

- **Prace B+R w przedsiębiorstwach**, w tym prowadzonych we współpracy z jednostkami naukowymi, szkołami wyższymi, IOB lub podmiotami leczniczymi oraz w ramach inicjatyw klastrowych.
- **Rozwój zaplecza badawczo-rozwojowego w przedsiębiorstwach**, służącego działalności innowacyjnej przedsiębiorstwa m.in. utworzenie centrów badawczo - rozwojowych.
- **Wdrożenie wyników badań naukowych/technologii** oraz praw do własności intelektualnej związanej z wdrażanym produktem lub usługą.
- **Profesjonalne usługi proinnowacyjne i podstawowe, świadczone przez IOB**. Usługi te powinny w sposób kompleksowy przyczyniać się do wspierania procesów innowacji (od badań do komercjalizacji).

Priorytet inwestycyjny: Rozwój przedsiębiorczości (PI 3.1)

Kierunki wsparcia

- Wsparcie ukierunkowane jest na **tworzenie i wspomaganie rozwoju inkubatorów przedsiębiorczości** (w tym akademickich).
- Możliwe będzie **tworzenie nowej infrastruktury inwestycyjnej lub rewitalizacja istniejącej infrastruktury w celu dostosowania jej do nowych funkcji gospodarczych** (w tym uzbrojenie terenu, rekultywacja gruntów, w ograniczonym zakresie budowa/modernizacja dróg w celu udostępnienia ww. infrastruktury).
- Planuje się również **wsparcie inwestycyjne dla nowopowstałych firm (start up)**, wspomagające uruchomienie fazy komercyjnej oraz fazy rozruchu – obejmujące finansowanie rozwoju produktu lub usług jak również pierwszych działań marketingowych.

Priorytet inwestycyjny: Internacjonalizacja przedsiębiorstw (PI 3.2)

Kierunki wsparcia

- Wsparcie koncentrować się będzie na **wzmacnianiu międzynarodowej współpracy gospodarczej przedsiębiorstw** (w tym grup producentów rolno-spożywczych) oraz zwiększeniu ich aktywności na rynkach zagranicznych.
- Wspierane projekty obejmą **dofinansowanie m.in. wizyt studyjnych i misji zagranicznych, udziału w międzynarodowych targach branżowych, targach i wystawach za granicą.**
- Realizowane będą **działania ukierunkowane na promocję przedsiębiorstw na rynkach międzynarodowych** (w tym m.in. branż rolno-spożywczych), a także na wzmocnienie wizerunku dolnośląskiej gospodarki, obejmujące m.in. promocję gospodarczą i turystyczną regionu.

Priorytet inwestycyjny: Rozwój produktów i usług w MŚP (PI 3.3)

Kierunki wsparcia

- Interwencja ukierunkowana będzie na **wsparcie istniejących mikro, małych i średnich przedsiębiorstw**. Finansowane będą inwestycje poprawiające potencjał konkurencyjny firm, zapewniające ich rozwój:
 - wprowadzenia na rynek nowych produktów/usług (w tym turystycznych) lub dokonanie zasadniczych zmian w sposobie świadczenia usług lub procesie produkcyjnym.
 - rozwój produktów i usług opartych na technologiach informacyjno-komunikacyjnych,

Pomoc o charakterze bezzwrotnym możliwa będzie wyłącznie przy tworzeniu wraz z inwestycją trwałych miejsc pracy, w szczególności na terenach wymagających specyficznego wsparcia np. o niskim poziomie aktywności społeczno - gospodarczej.

Oś Priorytetowa 2: TECHNOLOGIE INFORMACYJNO-KOMUNIKACYJNE

Cel ogólny Osi Priorytetowej

Zwiększenie dostępności, stopnia wykorzystania i jakości technologii informacyjno-komunikacyjnych w regionie

Priorytet inwestycyjny:

- E-usługi publiczne

Priorytet inwestycyjny: E-usługi publiczne (PI 2.3)

Kierunki wsparcia

- Projekty zakładające **rozwój elektronicznych usług publicznych** szczebla regionalnego i lokalnego oraz zwiększenie do nich dostępu dla obywateli, w tym m.in. projektów z zakresu e-administracji, e-zdrowia, e-edukacji, e-szkoły, e-kultury, e-turystyki, e-bezpieczeństwa i systemów informacji przestrzennej.
- Przedsięwzięcia z zakresu **digitalizacji zasobów** kulturowych, naukowych i edukacyjnych
- Projekty ukierunkowane na **tworzenie i integrację baz danych** i zasobów cyfrowych wspomagających procesy decyzyjnej i upowszechniające komunikację elektroniczną instytucji publicznych.
- **Budowanie kompetencji cyfrowych uczniów**, w tym rozwijanie praktycznych umiejętności wykorzystywania nowoczesnych technologii w procesie nauki.
- Projekty umożliwiające społeczeństwu korzystanie z zasobów cyfrowych

Oś Priorytetowa 3: GOSPODARKA NISKOEMISYJNA

Cel ogólny Osi Priorytetowej

Zmniejszenie emisyjności gospodarki oraz wzrost udziału energii wytworzonej ze źródeł odnawialnych i zwiększenie efektywności energetycznej

Priorytety inwestycyjne:

- Produkcja i dystrybucja energii ze źródeł odnawialnych
- Efektywność energetyczna i użycie OZE w przedsiębiorstwach
- Efektywność energetyczna w budynkach publicznych i sektorze mieszkaniowym
- Wdrażanie strategii niskoemisyjnych
- Wysokosprawna kogeneracja

Priorytet Inwestycyjny: Produkcja i dystrybucja energii ze źródeł odnawialnych (PI 4.1)

Kierunki wsparcia

Wsparciem objęte będą przedsięwzięcia polegające na **budowie oraz modernizacji** (w tym zakup niezbędnych urządzeń) **infrastruktury służącej wytwarzaniu energii pochodzącej ze źródeł odnawialnych**, np.: energii spadku wody, energii słonecznej, energii wiatru, energii geotermalnej i biopaliw (biogaz, biomasa, bioolej).

Priorytet Inwestycyjny: Efektywność energetyczna i użycie OZE w przedsiębiorstwach (PI 4.2)

Kierunki wsparcia

Wsparciem objęte zostaną **projekty dotyczące modernizacji energetycznej obiektów, w tym także wymiany lub modernizacji źródła energii**, mające na celu zwiększenie efektywności energetycznej poprzez zmniejszenie strat energii, ciepła, wody, ze szczególnym uwzględnieniem OZE oraz zakładające zastosowanie technologii efektywnych energetycznie w przedsiębiorstwie (w tym modernizacja i rozbudowa linii produkcyjnych na bardziej efektywne energetycznie).

Priorytet Inwestycyjny: Efektywność energetyczna w budynkach publicznych i sektorze mieszkaniowym (PI 4.3)

Kierunki wsparcia

- Wspierane będą **kompleksowe inwestycje podnoszące efektywność energetyczną części wspólnych wielorodzinnych budynków mieszkalnych oraz budynków użyteczności publicznej.**
- W ramach priorytetu możliwa będzie również m.in. **modernizacja systemów grzewczych wraz z wymianą i podłączeniem do źródła ciepła.**

Priorytet Inwestycyjny: Wdrażanie Strategii Niskoemisyjnych (PI 4.5)

Kierunki wsparcia

- Wspierane będą **wyłącznie przedsięwzięcia wynikające z planów gospodarki niskoemisyjnej** (zgodne z tym dokumentem strategicznym), prowadzące do obniżenia emisji zanieczyszczeń do powietrza (niskiej emisji). W tym celu wsparciem objęte będą m.in. projekty związane ze zrównoważoną mobilnością miejską i podmiejską inwestycje ograniczające ruch drogowy w centrach miast np. P&R, zintegrowane centra przesiadkowe, ścieżki rowerowe, itp. uzupełnione poprzez inwestycje związane z energooszczędnym oświetleniem miejskim wraz zastosowaniem systemów zarządzania ruchem i energią.
- W ramach priorytetu możliwe do realizacji będą również **publiczne inwestycje w zakresie budownictwa pasywnego w budynkach użyteczności publicznej.**

Priorytet Inwestycyjny: Wysokosprawna kogeneracja (PI 4.7)

Kierunki wsparcia

Wspierane będą przedsięwzięcia dotyczące budowy lub przebudowy jednostek wytwarzania energii elektrycznej i ciepła w wysokosprawnej kogeneracji (również z OZE) wraz z niezbędnymi przyłączeniami, jak również działania mające na celu zastąpienie istniejących jednostek wytwarzania energii, jednostkami w wysokosprawnej kogeneracji.

Oś Priorytetowa 4: ŚRODOWISKO I ZASOBY

Cel ogólny Osi Priorytetowej

Poprawa stanu środowiska oraz zwiększenie efektywności wykorzystania zasobów naturalnych

Priorytety inwestycyjne:

- Gospodarka odpadami
- Gospodarka wodno-ściekowa
- Ochrona i udostępnianie zasobów przyrodniczych i kulturowych

Priorytet Inwestycyjny: Gospodarka odpadami (PI 6.1)

Kierunki wsparcia

- Wspierane będą przedsięwzięcia dotyczące rozwoju infrastruktury na potrzeby **selektywnego zbierania, składowania i unieszkodliwiania odpadów oraz wdrażania systemów i technologii odzysku i recyklingu odpadów.**
- Dofinansowanie będą mogły uzyskać **przedsięwzięcia z zakresu rozwoju instalacji do przetwarzania odpadów.**
- Dofinansowanie będą mogły uzyskać projekty dot. **rekultywacji terenów składowisk odpadów i terenów zdegradowanych oraz tzw. „dzikich wysypisk”.**
- Wsparcie otrzymają projekty dot. unieszkodliwiania odpadów niebezpiecznych przede wszystkim kompleksowe **programy usuwania i unieszkodliwiania azbestu.**
- Uzupełniającym elementem wsparcia będą **działania z zakresu edukacji ekologicznej** promującej właściwe postępowanie z odpadami.

Priorytet Inwestycyjny: Gospodarka wodno-ściekowa (PI 6.2)

Kierunki wsparcia

- Wspierane będą przede wszystkim przedsięwzięcia dotyczące **budowy lub rozbudowy zbiorczych systemów odprowadzania i oczyszczania ścieków komunalnych** (w tym instalacje dot. zagospodarowania osadów ściekowych jako element projektu), **w aglomeracjach do 10 tys. RLM** wyznaczonych w Krajowym Programie Oczyszczania Ścieków Komunalnych.
- Na obszarach, gdzie zakładanie sieci kanalizacyjnych nie ma ekonomicznego bądź technicznego uzasadnienia, wspierane będą **zintegrowane projekty dotyczące przydomowych oczyszczalni ścieków.**
- Wspierane będą także: budowa i modernizacja linii wodociągowych (pod warunkiem zapewnienia odbioru ścieków).

Priorytet Inwestycyjny: Ochrona i udostępnianie zasobów przyrodniczych i kulturowych (PI 6.3 i PI 6.4)

Kierunki wsparcia

- Dofinansowane będzie **wyposażenie parków krajobrazowych i rezerwatów przyrody** przyczyniające się bezpośrednio do czynnej ochrony przyrody.
- **Tworzenie centrów ochrony bioróżnorodności** w oparciu o gatunki rodzime oraz zapewnienie niezbędnej infrastruktury związanej z ochroną siedlisk przyrodniczych i gatunków.
- Umożliwiona będzie realizacja projektów dot. **wykorzystania i udostępnienia lokalnych zasobów przyrodniczych** m.in. na cele turystyczne.
- Wsparcie otrzymają także działania z zakresu **ochrony i zachowania zabytków nieruchomych** wpisanych do wojewódzkiego rejestru zabytków wraz z ich otoczeniem, jak również działania związane z przebudową, remontem i wyposażeniem budynków instytucji kultury.
- Wsparcie nakierowane będzie również na przedsięwzięcia dot. rozbudowy **ośrodków edukacji ekologicznej oraz kampanie informacyjno-edukacyjne**.

Oś Priorytetowa 5: TRANSPORT

Cel ogólny Osi Priorytetowej

Poprawa dostępności transportowej regionu oraz jakości i standardów transportu na Dolnym Śląsku

Priorytety inwestycyjne:

- **Drogowa dostępność transportowa**
- **System transportu kolejowego**

Priorytet Inwestycyjny: Drogowa dostępność transportowa (PI 7.2)

Kierunki wsparcia

Wsparciem objęte będą drogi publiczne poprawiające dostępność transportową ośrodków regionalnych i subregionalnych **do infrastruktury sieciowej i węzłowej TEN-T**. W ramach priorytetu realizowane będą przedsięwzięcia polegające na budowie, przebudowie i remoncie układów drogowych, poprawą bezpieczeństwa i przepustowości ruchu drogowego (ITS, BRD).

Priorytet Inwestycyjny: System transportu kolejowego (PI 7.4)

Kierunki wsparcia

Wsparciem objęte będą projekty szczególnie ważne dla przewozów regionalnych, położone poza siecią połączeń krajowych i międzynarodowych, polegające na budowie, modernizacji oraz rehabilitacji (remontu) **infrastruktury liniowej, punktowej** (dworce kolejowe, stacje i przystanki kolejowe) oraz towarzyszącej (w tym działania podnoszące bezpieczeństwo i konkurencyjność transportu kolejowego), a także projekty związane z zakupem i modernizacją **taboru kolejowego** obsługującego połączenia wojewódzkie.

OŚ PRIORYTETOWA 6: INFRASTRUKTURA SPÓJNOŚCI SPOŁECZNEJ

Cel ogólny Osi Priorytetowej

Zapewnienie infrastruktury dla spójności społecznej i poprawy jakości życia, w szczególności ubogich społeczności

Priorytety inwestycyjne:

- Inwestycje w infrastrukturę społeczną
- Inwestycje w infrastrukturę zdrowotną
- Rewitalizacja zdegradowanych obszarów

Priorytet Inwestycyjny: Inwestycje w infrastrukturę społeczną (PI 9.1)

Kierunki wsparcia

- Wsparcie w ramach priorytetu zostanie ukierunkowane **na tworzenie i rozwój domów pomocy społecznej, dziennych domów pomocy, hospicjów oraz ośrodków udzielających świadczeń opieki paliatywnej.**
- Planowane wsparcie będzie obejmować również tworzenie i rozwój infrastruktury (w tym wyposażenie) opieki nad dziećmi do 3 roku życia. W tym wypadku wsparcie powinno przyczyniać się do **tworzenia nowych miejsc opieki nad dziećmi do lat trzech** i wypełniać luki w dostępie do tego typu usług.

Priorytet Inwestycyjny: Inwestycje w infrastrukturę zdrowotną (PI 9.1)

Kierunki wsparcia

- Wsparcie będzie ukierunkowane na budowę, remont, przebudowę, rozbudowę infrastruktury (w tym wyposażenie) **placówek ochrony zdrowia oraz obiektów leczenia uzdrowiskowego.** Działania powyższe będą ukierunkowane na likwidację obszarów deficytu specjalistycznych usług medycznych, kluczowych z punktu widzenia interesu bezpieczeństwa życia i zdrowia mieszkańców regionu, na które istnieje stale rosnące zapotrzebowanie, w tym w szczególności w takich dziedzinach, jak: onkologia, ortopedia, rehabilitacja, psychiatria, perinatologia, neurologia oraz geriatrya.

Podstawą realizacji priorytetu będą projekty kluczowe.

Priorytet Inwestycyjny: Rewitalizacja zdegradowanych obszarów (PI 9.2)

Kierunki wsparcia

- Kompleksowe **działania obejmujące modernizację i adaptację istniejących budynków do funkcji społecznych, kulturalnych i edukacyjnych, zagospodarowanie przestrzeni publicznych**, a także inwestycje w tzw. drogi lokalne, możliwe jedynie, gdy będą one stanowiły element szerszej koncepcji związanej z rewitalizacją oraz odnowę zabytkowych zasobów mieszkaniowych (części wspólne budynków).
- Wsparcie będzie udzielane w oparciu o kompleksowy **Lokalny Program Rewitalizacji**, obejmujący kwestie rewitalizacji w wymiarze społecznym, fizycznym, gospodarczym i przestrzennym. Finansowanie infrastruktury w przedsięwzięciach dotyczących rewitalizacji musi stanowić element uzupełniający dla realizacji celów społecznych finansowanych z EFS.
- Planowane wsparcie będzie obejmować również działania dotyczące kompleksowej rewitalizacji społecznej, fizycznej, gospodarczej, środowiskowej oraz przestrzennej **miejsowości uzdrowiskowych**.

Oś Priorytetowa 7: INFRASTRUKTURA EDUKACYJNA

Cel ogólny Osi Priorytetowej

Modernizacja i wzmocnienie infrastruktury edukacyjnej

Priorytety inwestycyjne:

- Inwestycje w edukację przedszkolną, podstawową i gimnazjalną
- Inwestycje w edukację ponadgimnazjalną

Priorytet Inwestycyjny: Inwestycje w edukację przedszkolną, podstawową i gimnazjalną (PI 10.4)

Kierunki wsparcia

- Wsparcie zostanie ukierunkowane na **tworzenie i rozwój infrastruktury przedszkoli** i innych form wychowania przedszkolnego. Powyższe wsparcie obejmuje także obiekty żłobkowo-przedszkolne.
- Wspierane będą działania w zakresie rozwoju infrastruktury oraz **wyposażenia laboratoriów funkcjonujących w szkołach w nowoczesne narzędzia do nauczania nauk matematyczno-przyrodniczych i cyfrowych** oraz sprzętu specjalistycznego i pomocy dydaktycznych do wspomagania rozwoju uczniów ze specjalnymi potrzebami edukacyjnymi, np. uczniów niepełnosprawnych.

Budowa nowych obiektów przedszkolnych i szkolnych jest możliwa wyłącznie w sytuacji, gdy przebudowa, rozbudowa lub adaptacja istniejących budynków nie jest możliwa lub jest nieuzasadniona ekonomicznie.

Priorytet Inwestycyjny: Inwestycje w edukację ponadgimnazjalną (PI 10.4)

Kierunki wsparcia

- Wspierane będą działania w zakresie rozwoju infrastruktury oraz wyposażenia laboratoriów funkcjonujących w szkołach ponadgimnazjalnych w nowoczesne narzędzia **do nauczania nauk technicznych, matematyczno-przyrodniczych i technologii informacyjno-telekomunikacyjnych** oraz sprzętu specjalistycznego i pomocy dydaktycznych do wspomagania rozwoju uczniów ze specjalnymi potrzebami edukacyjnymi, np. uczniów niepełnosprawnych.
- Wspierane będzie tworzenie i rozwój ukierunkowanych branżowo **centrów kształcenia zawodowego**.

Oś Priorytetowa 8: RYNEK PRACY

Cel ogólny Osi Priorytetowej

Wzrost zatrudnienia i mobilności pracowników

Priorytety inwestycyjne:

- Zapewnianie dostępu do zatrudnienia
- Samozatrudnienie, przedsiębiorczość oraz tworzenie nowych miejsc pracy
- Godzenie życia zawodowego i prywatnego
- Adaptacja pracowników, przedsiębiorstw i przedsiębiorców do zmian
- Aktywne i zdrowe starzenie się

Priorytet Inwestycyjny: Zapewnienie dostępu do zatrudnienia (PI 8.5)

Kierunki wsparcia

- Wsparcie ukierunkowane będzie na rzecz **zwiększenia aktywizacji oraz mobilności zawodowej mieszkańców Dolnego Śląska**. Wsparcie zostanie skoncentrowane na osobach będących w szczególnej sytuacji na rynku pracy.
- Ważnym elementem wsparcia w ramach priorytetu jest **tworzenie warunków sprzyjających podnoszeniu zdolności do zatrudnienia osób bezrobotnych i nieaktywnych zawodowo** obejmujące m.in. działania na rzecz dalszego doskonalenia, bądź zmiany kwalifikacji zawodowych w formie szkoleń, kursów i praktyk oraz możliwości zdobycia doświadczeń zawodowych w miejscu pracy.

Priorytet Inwestycyjny: Samozatrudnienie, przedsiębiorczość oraz tworzenie nowych miejsc pracy (PI 8.7)

Kierunki wsparcia

- Wsparcie ukierunkowane będzie na rzecz rozwoju **samozatrudnienia, przedsiębiorczości i tworzenia nowych miejsc pracy**, obejmując m.in. doradztwo, szkolenia oraz usługi finansowo-prawne adresowane do osób pragnących rozpocząć własną działalność gospodarczą. Mechanizm bezzwrotny przewidziany jest przede wszystkim dla osób będących w szczególnej sytuacji na rynku pracy.
- Przedsięwzięcia w RPO związane ze **wsparciem finansowym dla nowopowstałych podmiotów będą uzupełniane wsparciem szkoleniowo-doradczym** przygotowującym do samodzielnego prowadzenia działalności gospodarczej oraz wspomagającego odbiorcę wsparcia w początkowym etapie prowadzenia działalności gospodarczej.

Priorytet Inwestycyjny: Godzenie życia zawodowego i prywatnego (PI 8.8)

Kierunki wsparcia

- Wsparcie ukierunkowane będzie na rzecz osób znajdujących się w szczególnej sytuacji na rynku pracy ze względu na konieczność opieki nad członkami rodziny poprzez **tworzenie i rozwijanie miejsc opieki nad dziećmi do lat 3 oraz nad osobami zależnymi**.
- Interwencja będzie również obejmować wdrożenie na poziomie lokalnym i regionalnym **idei flexicurity**, poprzez tworzenie i rozwijanie w zakładach pracy elastycznych form zatrudnienia i metod organizacji pracy oraz uelastycznianie czasu pracy pracownika.

Priorytet Inwestycyjny: Adaptacja pracowników, przedsiębiorstw i przedsiębiorców do zmian (PI 8.9)

Kierunki wsparcia

- Wsparcie ukierunkowane będzie na rzecz MŚP oraz ich pracowników i obejmie **rozwój kwalifikacji pracowników oraz kompleksowe usługi rozwojowe odpowiadające na potrzeby przedsiębiorstw**.
- Interwencja będzie również obejmować wsparcie dla przedsiębiorstw i pracowników w zakresie dostosowania się do zmian gospodarczych tj.: zapewnienie przedsiębiorcy, który znalazł się w sytuacji kryzysowej wsparcia doradczego, **wsparcie outplacementowe dla pracowników zwalnianych** lub zagrożonych zwolnieniem w przedsiębiorstwach przechodzących proces restrukturyzacji.

Priorytet Inwestycyjny: Aktywne i zdrowe starzenie się (PI 8.10)

Kierunki wsparcia

- Wsparcie ukierunkowane będzie na działania z zakresu **przekwalifikowania osób starszych** pracujących w trudnych warunkach, pozwalając im na zdobycie kwalifikacji do wykonywania prac, które będą uwzględniały ich umiejętności i stan zdrowia.
- Interwencja będzie również obejmować priorytetowe **programy w zakresie profilaktyki zdrowotnej służące wspieraniu aktywności zawodowej**, dotyczące w szczególności chorób onkologicznych oraz chorób istotnych w kontekście specyficznych uwarunkowań regionalnych. Działania będą obejmowały także opracowanie i wdrożenie programów rehabilitacji ułatwiającej powrót do pracy.

Oś Priorytetowa 9: WŁĄCZENIE SPOŁECZNE

Cel ogólny Osi Priorytetowej

Włączenie społeczne, podnoszenie poziomu i jakości życia

- **Priorytety inwestycyjne:**
- **Aktywna integracja**
- **Dostęp do wysokiej jakości usług, w tym opieki zdrowotnej i usług społecznych**
- **Wspieranie gospodarki społecznej**

Priorytet Inwestycyjny: Aktywna integracja (PI 9.4)

Kierunki wsparcia

- Wsparcie ukierunkowane będzie na rzecz **integracji osób i rodzin wykluczonych i zagrożonych wykluczeniem społecznym**, w szczególności poprzez aktywizację zawodowo-społeczną wykorzystującą instrumenty aktywizacji edukacyjnej, zdrowotnej, społecznej, zawodowej.
- Wsparcie ukierunkowane będzie również na rzecz **integracji społeczności marginalizowanych, w tym społeczności Romskiej**, obejmujące kompleksowe działania z zakresu edukacji, zdrowia, zatrudnienia, pomocy społecznej. Działania prowadzić będą w głównej mierze do aktywizacji społecznej i zawodowej.
- Dodatkowo realizowane będą **działania rozwojowe na obszarach wiejskich**, wykorzystujące potencjał endogeniczny danego obszaru, **na rzecz aktywności społeczności lokalnych i rozwoju lokalnego**.

Priorytet Inwestycyjny: Dostęp do wysokiej jakości usług, w tym opieki zdrowotnej i usług społecznych (PI 9.7)

Kierunki wsparcia

- Wsparcie ukierunkowane będzie na rzecz **świadczenia spersonalizowanych i zintegrowanych usług społecznych** (pomocy społecznej, wsparcia rodziny i pieczy zastępczej, opiekuńczych i zdrowotnych).
- Realizowane przedsięwzięcia będą dotyczyć **systemu opieki nad osobami niesamodzielnymi i w podeszłym wieku**, opieki zdrowotnej i rehabilitacji medycznej, a także środowiskowych form pomocy i samopomocy, adresowanej w szczególności do osób cierpiących na choroby otępienne oraz konsekwencje procesów starzenia.

Priorytet Inwestycyjny: Wspieranie gospodarki społecznej (PI 9.8)

Kierunki wsparcia

- Wsparcie w ramach priorytetu ukierunkowane będzie na rzecz **tworzenia nowych oraz wsparcie istniejących podmiotów ekonomii społecznej i przedsiębiorstw społecznych**, wraz ze wsparciem towarzyszącym obejmującym szkolenia, doradztwo indywidualne i grupowe, w tym doradztwo prawne, biznesowe i finansowe.
- Wsparcie ukierunkowane będzie również na rzecz tworzenia regionalnych i lokalnych partnerstw na rzecz rozwoju ekonomii społecznej.

Oś Priorytetowa 10: EDUKACJA

Cel ogólny Osi Priorytetowej

Podniesienie jakości i dostępności edukacji

Priorytety inwestycyjne:

- Zapewnienie jakości i równego dostępu do edukacji przedszkolnej podstawowej i gimnazjalnej
- Zapewnienie jakości i równego dostępu do kształcenia ponadgimnazjalnego
- Poprawa dostępności i wspieranie uczenia się przez całe życie

Priorytet Inwestycyjny: Zapewnienie jakości i równego dostępu do edukacji przedszkolnej, podstawowej i gimnazjalnej (PI 10.1)

Kierunki wsparcia

- Wsparcie ukierunkowane będzie na rzecz **tworzenia nowych miejsc w ośrodkach edukacji przedszkolnej**, w tym również uruchamianie nowych ośrodków edukacji przedszkolnej i alternatywnych form opieki nad dziećmi w wieku przedszkolnym oraz dodatkowe zajęcia edukacyjne mające na celu rozwój dzieci na wczesnym etapie edukacji.
- Wsparcie ukierunkowane będzie na realizację inicjatyw związanych z **kształtowaniem kompetencji kluczowych, w szczególności wsparcie nauki języków obcych, nauk matematyczno-przyrodniczych i cyfrowych, umiejętności pracy zespołowej i kreatywności, a także postaw przedsiębiorczych** oraz opieki pedagogiczno-psychologicznej wśród uczniów szkół podstawowych i gimnazjalnych.
- Planowane wsparcie będzie obejmować również podniesienie kompetencji nauczycieli w zakresie pracy z uczniem o specjalnych potrzebach edukacyjnych, uczniem młodszym oraz rozwijanie kompetencji cyfrowych nauczycieli.

Priorytet Inwestycyjny: Zapewnienie równego dostępu do kształcenia ponadgimnazjalnego (PI 10.1)

Kierunki wsparcia

- Wspierane będzie **dostosowanie kierunków kształcenia do potrzeb rynku pracy** i zwiększenie oferty dodatkowych zajęć specjalistycznych.
- Wsparcie będzie obejmować również **podniesienie kompetencji nauczycieli** w zakresie pracy z uczniem o specjalnych potrzebach edukacyjnych, oraz rozwijanie kompetencji cyfrowych nauczycieli.
- W ramach wsparcia będą realizowane również działania na rzecz **podniesienia jakości oraz atrakcyjności szkolnictwa zawodowego** oraz dostosowania kierunków kształcenia zawodowego do regionalnych uwarunkowań rynku pracy i gospodarki.

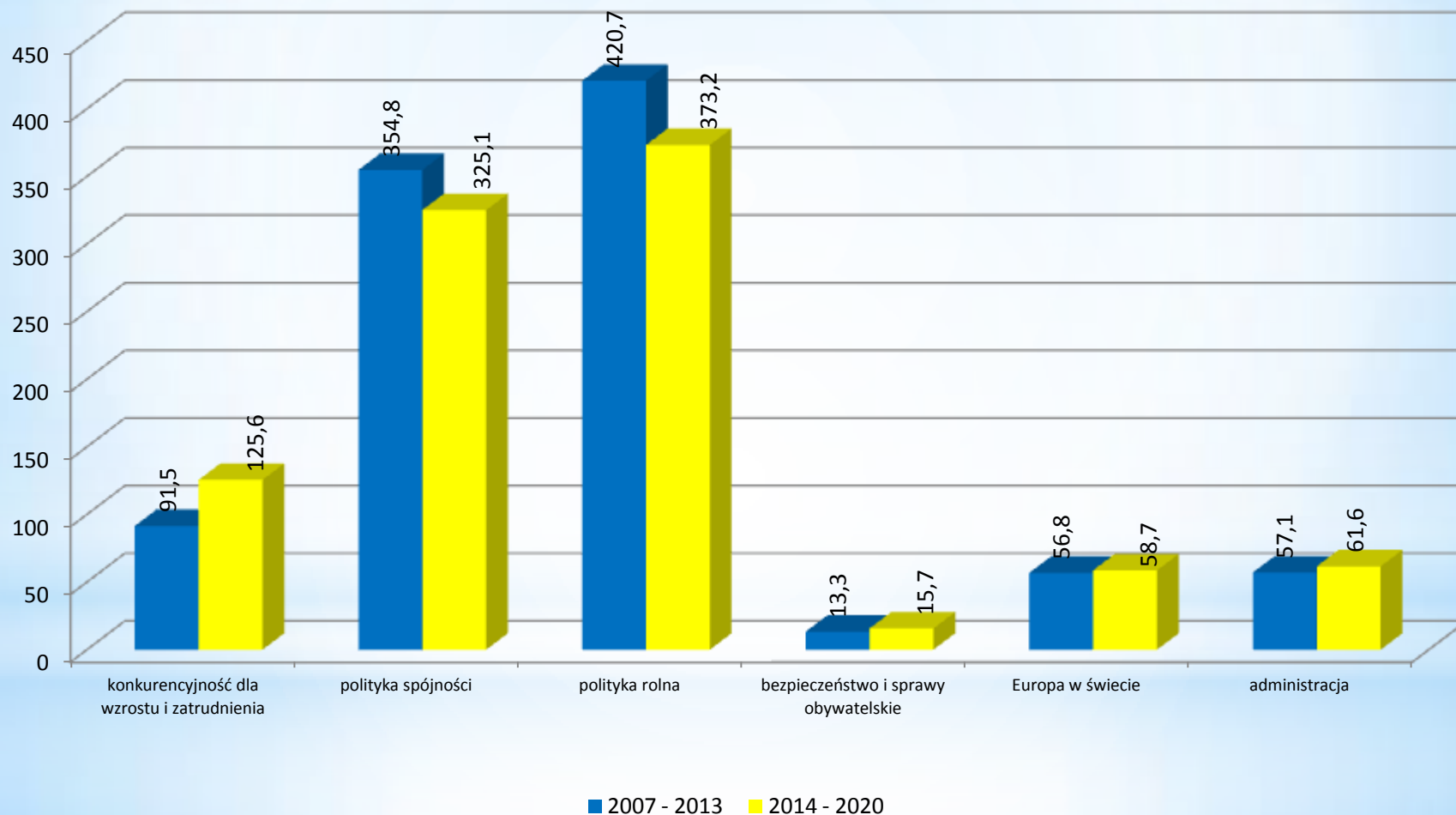
Priorytet Inwestycyjny: Poprawa dostępności i wspieranie uczenia się przez całe życie (PI 10.3)

Kierunki wsparcia

- Wsparcie ukierunkowane będzie na rzecz osób dorosłych chcących podnieść swoje umiejętności, wiedzę i kompetencje **w zakresie języków obcych oraz technologii informacyjno-komunikacyjnych**, kończące się powszechnie uznawanymi certyfikatami.

Budżet Unii Europejskiej

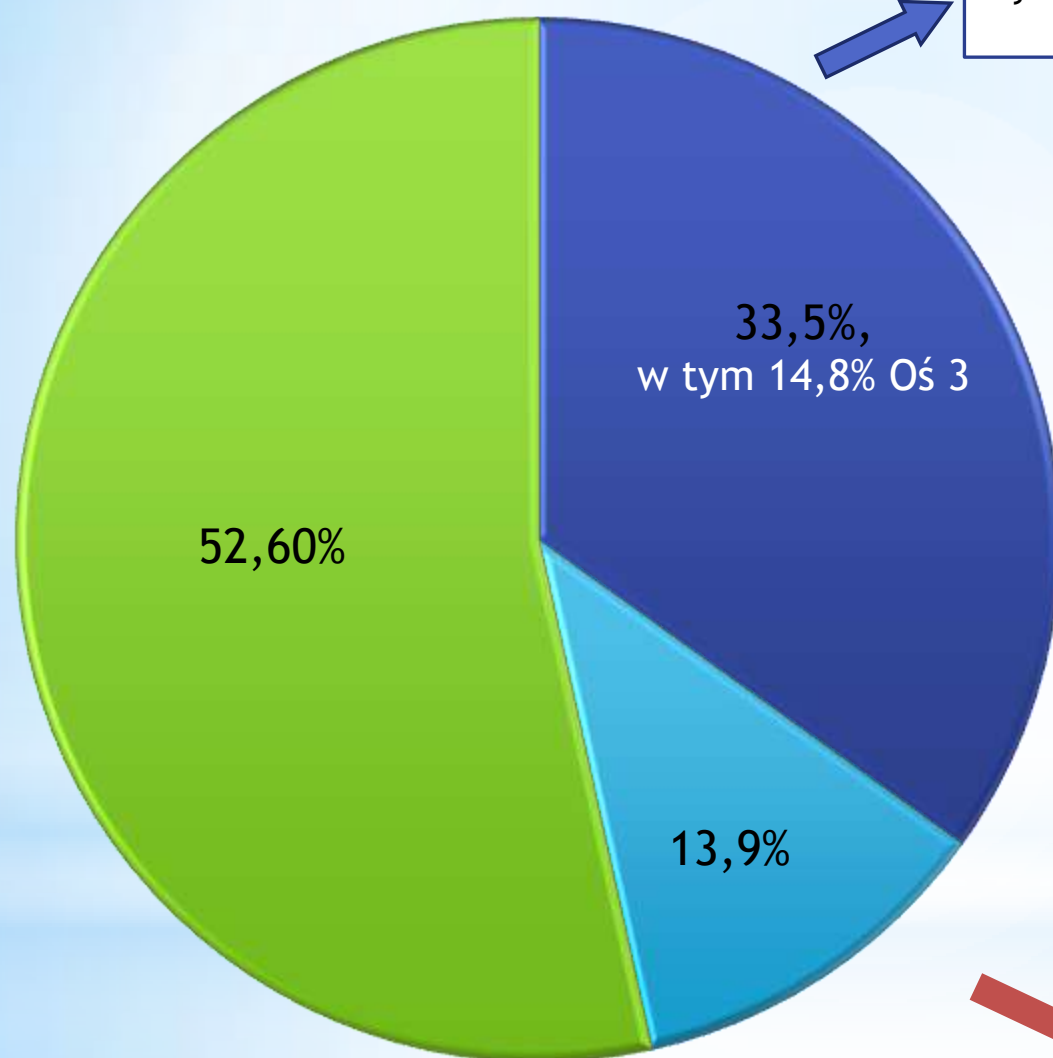
w mld euro

Koncentracja tematyczna (tzw. „ring-fencing”)

Konieczność przeznaczenia w ramach RPO określonych środków na cele objęte koncentracją tematyczną. Zakłada się, że każdy RPO w równym stopniu będzie przyczyniał się do osiągnięcia wymaganego poziomu koncentracji. Obecnie wymagane poziomy kształtują się następująco:

- ☐ **Cel 1, 2, 3, 4** – 39,3% alokacji każdego RPO
- ☐ **Cel 4** – 14,3% alokacji każdego RPO
- ☐ **Cel 9** – 8% alokacji każdego RPO
- ☐ Co najmniej 60% EFS musi zostać przeznaczone na maksymalnie 4 priorytety inwestycyjne
- ☐ Udział pomocy technicznej nie powinien przekraczać 3,5% alokacji RPO

wymagane przez MIR 39,3%, w tym 14,3% - Oś 3

- Oś 1 Przedsiębiorstwa i innowacje, Oś 2 Technologie Informacyjno-Komunikacyjne, Oś 3 Gospodarka niskoemisyjna (EFRR)
- Oś 6 Infrastruktura spójności społecznej, Oś 9 Włączenie społeczne (EFRR i EFS)

■ pozostałe

wymagane przez MIR 8%

REGIONALNY PROGRAM OPERACYJNY WOJEWÓDZTWA DOLNOŚLĄSKIEGO 2014 - 2020

Plan finansowy Programu w podziale na osie priorytetowe

	Fundusz	Wstępna alokacja (PLN)
Oś priorytetowa 1 PRZEDSIĘBIORSTWA I INNOWACJE	EFRR	1 557 888 000
Oś priorytetowa 2 TECHNOLOGIE INFORMACYJNO-KOMUNIKACYJNE	EFRR	129 824 000
Oś priorytetowa 3 GOSPODARKA NISKOEMISYJNA	EFRR	1 330 696 000
Oś priorytetowa 4 ŚRODOWISKO I ZASOBY	EFRR	649 120 000
Oś priorytetowa 5 TRANSPORT	EFRR	1 817 536 000
Oś priorytetowa 6 INFRASTRUKTURA SPÓJNOŚCI SPOŁECZNEJ	EFRR	746 488 000
Oś priorytetowa 7 INFRASTRUKTURA EDUKACYJNA	EFRR	259 648 000
Oś priorytetowa 8 RYNEK PRACY	EFS	1 054 368 000
Oś priorytetowa 9 WŁĄCZENIE SPOŁECZNE	EFS	502 080 000
Oś priorytetowa 10 EDUKACJA	EFS	627 600 000
POMOC TECHNICZNA	EFS	326 352 000
RAZEM	-	9 001 600 000

**DOLNY
ŚLĄSK**

Projekt RPO WD 2014-2020

Podejście terytorialne - Instrumenty

**Zintegrowane
Inwestycje
Terytorialne
(ZIT)**

**Kontrakt
Dolnośląski
(KD)**

**Zrównoważony
Rozwój Miast
(ZRM)**

Podejście terytorialne - Instrumenty

Zintegrowane Inwestycje Terytorialne (ZIT), wykorzystywane dla rozwoju miejskich obszarów funkcjonalnych zlokalizowanych w przestrzeni województwa. Będą się przyczyniać do realizacji zintegrowanych strategii rozwoju obszarów funkcjonalnych największych miast regionu.

Kontrakt Dolnośląski (KD), pozwoli ukierunkować wsparcie na wybrane obszary województwa w oparciu o zdiagnozowane potrzeby, przełamując bariery rozwojowe oraz wykorzystując ich potencjał endogeniczny. Instrument będzie kierowany do wybranych obszarów województwa przez pryzmat terytorialnego wymiaru polityki rozwoju zawarty w SRWD 2020.

Zrównoważony Rozwój Miast (ZRM), będący narzędziem wspierającym poprawę konkurencyjności miast, rozwój miejskich obszarów zdegradowanych, poprawę jakości życia mieszkańców, wzrost ich aktywności zawodowej oraz ożywienie społeczno-gospodarcze obszarów miejskich, będzie realizowany w miastach stanowiących centra rozwoju subregionalnego i lokalnego.

Konsultacje społeczne - wnioski

- Łącznie wpłynęło 1161 uwag;
- W 36 spotkaniach wzięło udział łącznie ponad 1300 osób;
- Podmioty zgłaszające uwagi to: jst, administracja rządowa, organizacje pozarządowe, osoby fizyczne, przedsiębiorstwa, środowiska naukowe i inne;
- Najwięcej uwag zgłoszono do Osi priorytetowej 4 Środowisko i zasoby, Osi priorytetowej 3 Gospodarka niskoemisyjna oraz Osi priorytetowej 1 Przedsiębiorstwa i innowacje;
- Status „uwzględnione” lub „częściowo uwzględnione” uzyskało 42% uwag;
- Status „odrzucone” lub „odrzucone z powodu linii demarkacyjnej” uzyskało 37% uwag;
- Raport z konsultacji społecznych wraz z zestawieniem zgłoszonych uwag został przyjęty 23 grudnia 2013 r. Uchwałą Nr 5148/IV/13 Zarządu Województwa Dolnośląskiego;
- Raport został opublikowany 2 stycznia 2014 r.

Dziękuję za uwagę

PROGRAM
REGIONALNY
NARODOWA STRATEGIA SPÓJNOŚCI

**DOLNY
ŚLĄSK**

UNIA EUROPEJSKA
EUROPEJSKI FUNDUSZ
ROZWOJU REGIONALNEGO

